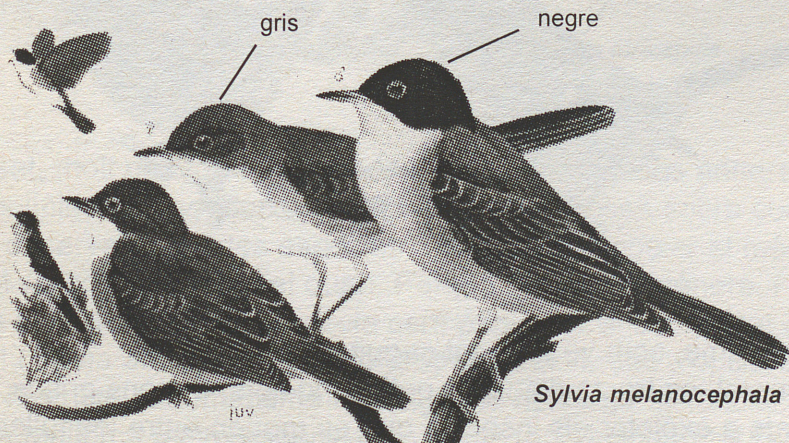

Uns aucells esquius: els busquerets

(1 part)

Els aucells han cridat des de sempre l'atenció de l'home, per dos motius ben evidents: la seva vistositat i la seva formidable adaptació al desplaçament en l'aire. Respecte al primer, s'ha de dir que els aucells són, com nosaltres el primats, animals essencialment visuals: la vida en un espai tridimensional (les copes dels arbres, o el cel) relega l'olfacte a un segon pla i exigeix un sentit de la vista particularment eficient. I, d'altra banda, si molts rèptils i la majoria de mamífers detecten l'estat reproductiu de les possibles parelles i atrauen l'altre sexe mitjançant senyals olfactives, els aucells, també com els primats, s'anaren basant cada vegada més en senyals visuals o sonores al llarg de la seva història evolutiva. D'aquí l'espectacularitat de les seves coloracions, de les seves parades nupcials i dels seus cants.

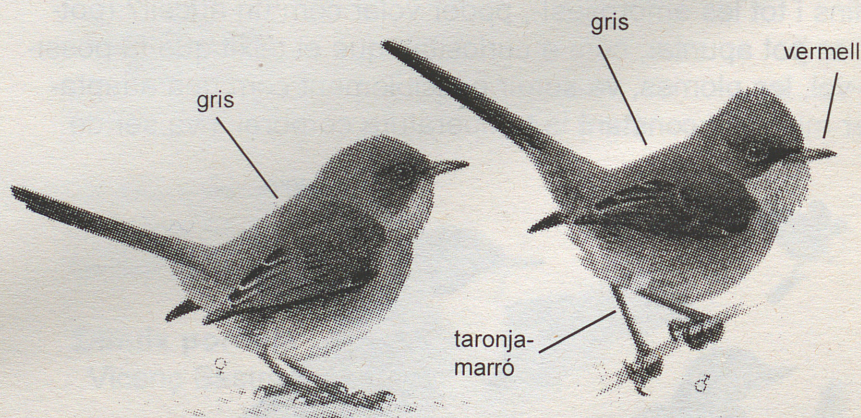
Quant al segon motiu, l'adaptació al vol, poc s'ha de dir: ¿qui no ha desitjat alguna vegada, observant les acrobàcies de les fal·lies -fins i tot les amoroses!-, poder volar com un aucell? (potser sí es pot apuntar, com a curiositat, que el teixit que fa possible el vol, les plomes, va sorgir possiblement com una adaptació per mantenir constant la temperatura corporal, i va ser de

manera secundària que possibilita el vol, fent palesa la plasticitat de la Vida i la seva tendència a cobrir tot el ventall d'opcions).

I, no obstant l'anterior, hi ha aucells que no criden l'atenció per cap dels dos motius esmentats. Els busquerets (gèn. *Sylvia*) en són un bon exemple: moltes vegades, quan en vèim un, pensam d'entrada que es tracta d'un ratolí, fins que una belluma grisenca pega un bot de mata a mata, o protesta amb un reclam estrident i repetitiu.

El gènere *Sylvia* (família Sílvids) compta, segons la darrera revisió sistemàtica, amb 28 espècies pròpies d'Eurasia i el nord d'Àfrica, 11 de les quals es poden observar a les Balears. 10 d'elles tenen la seva àrea de distribució restringida a la conca Mediterrània, i d'una d'elles, el busqueret de cap negre (*Sylvia melanocephala*) se pot dir que n'és l'organisme més representatiu de la regió, junt amb la mata (*Pistacia lentiscus*) i l'alzina (*Quercus ilex*). Una altra, el xorrec (*Sylvia balearica*), dóna caràcter i rellevància a les nostres Illes per la seva condició

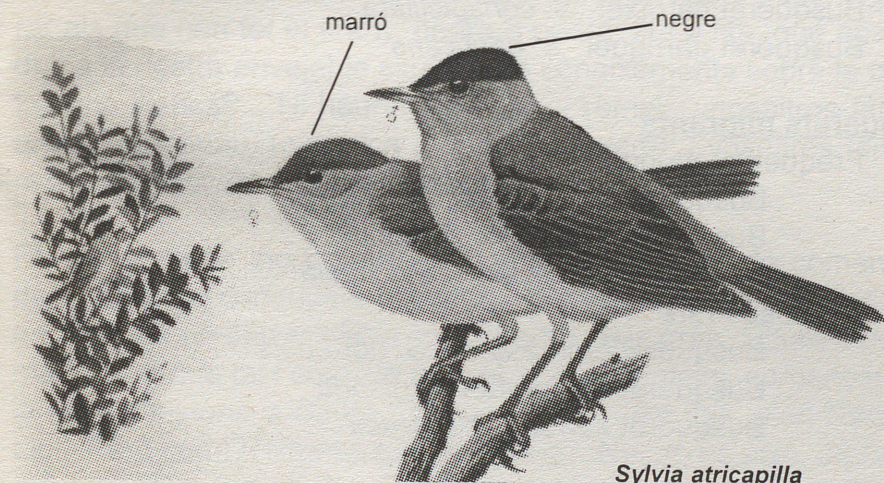

Sylvia balearica

d'endemisme, com veurem tot seguit.

En general, es tracta d'aucells petits, inquietos, de tons grisos, adaptats a explotar els insectes que es mouen entre les fulles i

branques (ales curtes, bec prim i allargat, tarsos curts i forts) i, per tant, mals de veure ja que és aquí on passen la major part del temps. Tot i amb això, el que en una primera impressió sembla un animaló modest i sense cap encant, pot canviar radicalment si tenim l'oportunitat d'observar-lo prou temps a curta distància. Cal, en tot cas, una bona dosi de paciència i tenir habituats els sentits a les subtilestes. Per a mi, l'observació d'un xorrec encalçant frenèticament insectes entre les branquetes d'una estepa (*Cistus sp*), o d'un mascle de busqueret carritxer (*Sylvia conspicillata*) cantant com un boig al capdemunt d'una argelaga (*Calycotome spinosa*) florida, és tan emocionant com la dels majestuosos rapinyaires o dels gràcils agrons -i, per

Sylvia atricapilla

suposat, molt més que la visió de les desmanyotades ànneres! En les línies que segueixen anotarem quatre coses sobre com i quan observar aquestes espècies a ca nostra. I potser el més adient és començar per el quan. Perquè en aquest gènere, i inclús dins una mateixa espècie com pugui ser el busqueret de capell (*Sylvia atricapilla*), podem trobar tot el ventall d'opcions entre l'estricta sedentarisme i la migració de llarga distància. Així, a Mallorca tenim espècies residents (que hi viuen tot l'any,

i normalment al mateix redol), estivals (només presents durant la reproducció, en primavera-estiu), migrants (presents durant les passes migratòries de primavera i/o tardor), i hivernants (individus de poblacions més nòrdiques que passen a ca nostra l'estació desfavorable). Facem-ne un repàs:

Busquerets sedentaris

Busqueret de cap negre *S. melanocephala*

Xorrec o busqueret de coa llarga *S. balearica*

Busqueret de capell *S. atricapilla*

Busqueret roig de coa llarga *S. undata*

Busquerets estivals

Busqueret carritxer *S. conspicillata*

Busqueret garriguer *S. cantillans*

Busquerets migrants

Freqüents-abundants

Busqueret d'abatzer *S. communis*

Busqueret mosquiter *S. borin*

Busqueret de capell *S. atricapilla*

Escassos-rars

Busqueret emmascarat *S. hortensis*

Busqueret falcó-torter *S. nisoria*

Busqueret xerraire *S. curruca*

Busquerets hivernants

B. roig de coa llarga *S. undata*

B. de capell *S. atricapilla*

Pep Sunyer